

Forord

Lise Iversen Kulbrandstad, Bård Uri Jensen og Randi Myklebust

Om innholdet

I dette nummeret har vi gleden av å presentere artikler fra tre tematiske retninger innenfor paraplyen norsk som andrespråk: metaforforskning på tvers av språk, digital kommunikasjon på arbeidsplassen og læreres kompetanseutvikling.

I den første artikkelen analyserer Oliwia Szymańska og Anne Golden fra MultiLing, Universitetet i Oslo polske norskstudenter forståelse av metaforiske uttrykk. Artikkelen hovedtittel, «Er å holde hodet kaldt det samme som å (be)holde kaldt blod?», illustrerer artikkelen fokus, nemlig på hvilke måter ulik grad av ekvivalens mellom uttrykk på polsk og norsk kan bidra til å forklare grader av forståelse. Tittelen gir eksempel på såkalt delvis ekvivalens der det er en mindre forskjell mellom uttrykkene på de to språkene. I dette eksemplet brukes to ulike leksem (*hode* og *blod*), samtidig som begge er sentrale deler av kroppen og verbene *holde* og *beholde* også likner hverandre. I artikkelen oppsummeres og diskuteres resultater fra tre undersøkelser som utforsker hva som gjør enkelte metaforiske uttrykk på norsk vanskelige å forstå for de polske studentene. Undersøkelsene tar utgangspunkt i kognitiv metafor-teori og i betydningen tversspråklig innflytelse har for læring av nye språk. Et funn som framheves, er at metaforiske uttrykks ekvivalens i polsk og norsk virker inn på forståelsen. Samtidig påvirkes forståelsen også av den konteksten uttrykkene brukes i, om ordene i uttrykkene er kjente, og om de vekker ulike bilder.

Kristin Vold Lexander fra Høgskolen i Innlandet rapporterer fra prosjektet DigiMulti i artikkelen «Norsk som andrespråk i digital kommunikasjon på arbeidsplassen – språklege praksisar blant litauiske arbeids-

innvandrarer». Litauere er den nest største innvandrergruppa i Norge. Likevel finnes det lite forskning på deres språkpraksiser og språklæring. Med utgangspunkt i interaksjonell sosiolingvistikk, økologiske teorier om språklæring og begrepet medialisering repertoar analyserer Alexander hvordan digital, multimodal kommunikasjon mellom arbeidstaker og arbeidsgiver påvirker andrespråklæring og bidrar til inkluderende eller ekskluderende praksiser. Temaet språkbruk og språklæring på arbeidsplassen har høy aktualitet fordi den norske integreringspolitikken tillegger arbeidsplasser stor betydning som språklæringsarenaer. Alexander illustrerer hvordan digital kommunikasjon kan bidra ikke bare til praktisering av norsk, men også til å bygge relasjoner. Dataene som analyseres, hentes både fra intervjuer og fra digitale kommunikasjonshendinger, som skriftlige tekstmeldinger med bruk av norsk eller andre språk og bruk av visuelle ressurser, som bilder og emoji'er. Tre yrker er representert: renholder, sosialarbeider og gårdsarbeider.

Randi Myklebust og Birgitte Fondevik fra Høgskulen i Volda analyserer hvordan en nasjonal satsing på å utvikle barnehagelæreres og læreres mangfoldskompetanse ble realisert i et fylke. I artikkelen «Kompetanse for språklig og kulturelt mangfold i utdanning – en analyse av innholdet i skolers og barnehagers arbeid med en nasjonal kompetansesatsing» har de gjort et strategisk utvalg på fire caser (en barnehage, to grunnskoler og en videregående skole) blant utdanningsinstitusjonene som deltok. Dataene som analyseres, er ulike prosessdokumenter, utdanningsinstitusjonenes presentasjoner av eget arbeid i form av deres powerpointer samt svarene på et spørreskjema. Myklebust og Fondevik fant at faglig refleksjon i forbindelse med lesing av faglitteratur og utprøving av ulike tiltak var en dominerende aktivitet. Analysen viser et engasjement blant lærerne og barnehagelærerne og samtidig en usikkerhet om hva det å utvikle en språklig og kulturelt mangfoldig barnehage eller skole kan være. Flere av utdanningsinstitusjonene fikk gode erfaringer med å prøve ut ulike måter å synliggjøre språklig og kulturelt mangfold på, mens det viste seg vanskeligere å prøve ut andrespråks- eller flerspråklighetsdidaktikk. Funnene tyder på at barnehagene og skolene trenger tettere faglig oppfølging enn rammene denne nasjonale strategien ga.¹

¹ Til opplysning så har Randi Myklebust ikke vært del av den redaksjonelle behandlingen av denne artikkelen på noe steg i prosessen.

Om konferanser

I slutten av mai møttes *Forskernettverket i norsk som andrespråk* (FiNOA) til den tiende nasjonale forskningskonferansen om norsk som andrespråk. Konferansen var lagt til Høgskulen i Volda og var det første fysiske møtepunktet etter årene med pandemi. Derfor var det også ekstra stas at hele hundre forskere og forskningsinteresserte fant veien til Volda, og at vi møtte en så velorganisert konferanse i hyggelige og vestlandsvakre omgivelser. En stor takk til Voldas forskergruppe «Språkleg og kulturelt mangfold i utdanning» ved Randi Myklebust og Birgitte Fonddevik som stod for arrangementet. I løpet av de to dagene ble det holdt 44 innlegg, seks posterpresentasjoner og fem plenumsforedrag. Til sammen 68 forskere fra 12 institusjoner bidro til dette. Konferansesiden inneholder alle sammendragene, lysbildeseriene fra plenumsforedragene og presentasjon av vinnerne av Anne-Hvenekilde-prisen: Gølin Kaurin Nilsen for sin doktorgradsavhandling *Hvordan kan kompleksitet og kompleksitetsutvikling i substantivfrasen som konstruksjon analyseres og beskrives i innlærerspråk? En konstruksjonsgrammatisk analyse av skriftlig produksjon fra A1- til B2-nivå* (Universitetet i Stavanger) og Ingrid Vee Hagestuen for masteroppgaven *Underveisvurdering i den særskilte norskopplæringen. En casestudie av en innføringsklasse på ungdomstrinnet* (Høgskulen i Volda). Se: <https://www.hivolda.no/noa-2023-den-10-nasjonale-forskingskonferansen-om-norsk-som-andresprak>.

Neste NOA-konferanse blir på Hamar i 2025, men før det inviteres vi til NORDAND16 (Den nordiske forskningskonferansen om Nordens språk som andrespråk). Den blir arrangert på Södertörn högskola 12.–14. juni 2024. I kalenderen til denne høgskolen finnes en konferanseside. Der varsles det at det vil bli åpnet for innsending av sammendrag den 1. oktober 2023 med siste frist 29. februar 2024.

Velkommen til å sende inn manus til *NOA norsk som andrespråk*

NOA norsk som andrespråk har løpende manusfrister. Ta kontakt om du lurer på noe!

Vi vil takke fagfellene våre som gjør en uunnværlig jobb for tidskriftet, og samtidig ønske alle god lesing av nummer 1 i 2023!